

SPLAV!7

Horší, děkujem!

úvodník # Jiří Feryna

Vážení čtenáři,
tímto číslem se uzavírá letošní ročník časopisu *Splav!*, jak se nám to povedlo, posuďte sami. Tato fráze je otřepaná, ale pro záležitost, již chci v závěrečném úvodníku probrat, jako dělaná. Koneckonců jste to vy, kdo nás kupuje a čte, kdo nám posílá zpětnou vazbu na redakční e-mail, kdo se s námi o *Splav!*u při prodeji baví, kdo se nás snaží ve tří ráno inzultovat, jsi to ty, Franto Martínský, který si za článek žádáš cigaretu, ty, Konrád, který nám píšeš dopis na ručním papíře, jste to vy všichni, kteří si dáváte pozor, abyste před námi něco neřekli, protože to zajisté otiskneme, jsi to ty, flaštičko absantu za věrné služby, jsi to ty, poctivý dělník literatury... dost.

Během festivalu šly - jako každý rok - řeči, že jsme až příliš kritičtí, pro nikoho nemáme laskavé slovo a nic nám není dost dobré. Opak je pravdou, milí čtenáři, třeba Diatka mi přijde jako pohledný a milý chlapec a hermelín ve Vokýnku je super. Mám za to, že kdyby se *Splav!* transformoval na seriální festivalový deník plný objektivní kritiky, neutrálních reportáží a všeobecných glos, přijde o značnou část čtenářů. A jestli by si čtenáře zachoval, tak to bude čtenář, který bude akorát tak informován a z daného článku si nic výrazného nezapamatuje.

Do redakce letos přibyla spousta nových lidí, kteří třeba ani vůbec nevěděli, jak to na Šrámkově Sobotce chodí, a byli přemluveni až po mnoha večerech v pražských kavárnách, hospodách a klubech. S jinými jsem se seznámil až zde na festivalu a viděval je až v noci u Vokýnka s tím, že mají články napsané, že si dáme pivo, pak vrhneme se na obtahy... A ráno bylo číslo, vždycky a bez větších problémů. Obecně mi přijde, že „nová“ redakce dělala čísla vůbec tak nějak živelně a že práce nakonec šla de facto sama. Že nováčci se velice rychle aklimatizovali a dokázali stejně jako mazáci napsat skvělé články. Na tomto místě možná kroutíte hlavou a v duchu proklínáte třeba Šmejkala za Strejčka, Chaloupeckého za Žáčka a Ferynu za všechno.

Věřte nám však, že jestli něco chceme, tak klid a ticho to rozehodně není. Proto se nebojíme používat humor, přecházet libovolně z žánru do žánru a z diskurzu do diskurzu. Ale hra bývá lepší, když ji hraje více lidí (děkuju, Panecelho), takže vás tímto vyzývám: i napřesrok hrajte s námi, poctivě čtěte, interpretujte, reagujte.

Děkujeme sobě, vám a Vaňkovi!

Sobota 11. července

Program

10.00 městské divadlo

Jarmark skupinových dílen

dětská dílna, dílna dramatického a skupinového přednesu
vstupné dobrovolné

12.30 zahrada Šrámkova domu

Koncert textové dílny

vstupné dobrovolné

13.30 sál spořitelny

Jarmark individuálních dílen

dílna sólového a hudebního přednesu, překladatelské dílny, dílny tvůrčího psaní
vstupné dobrovolné

#splav!

To už nás zrušili? (Tomáš Tkáč)

#organizacni_vybor

(Lukášovi) Ty vole, teďka jsem mluvil s Honzou a všechno, cos včera říkal, je lež. (Jakub Novosad)

#petr_stancik

Grafomani sobě. (Josef Šlerka)

#ikebana_myskova

Jaké dlouhé rádky máte na myslí? (Jakub Řehák)

#dilna_pisnovy_text

Bylo to super, a když to bude příště, přihlásím se znovu. (Pavel Pelc)

#vecer_s_detektivkou

Potvrdilo se, že většina ochotníků hraje nejlépe, když mlčí. (Jan Smolka)

#ucitelska_dilna

Čím voni to... jo už vím, vtipem začínali, vtipem! (Jakub Sedláček)

#ucitelska_dilna

Učitelská dílna nám věnovala fakt pěknou básničku! Akořát Chaloupecký už holku má a Nekuda není členem redakce. Mrk mrk. (Eva Marková)

#splav!

Je dobrý, že když šéfredaktor řekne, že práce šla sama, tak to znamená, že vůbec nevěděl, co se tam děje. (Zdeněk Ježek)

SPLAV! - Sobotecký Pravidelný Lehce Avantgardní

Věstník

Vychází v Sobotce během 59. ročníku festivalu Šrámkova Sobotka, od 4. do 11. 7. 2015. Cena 15 Kč.

Vydává občanské sdružení SPLAV!, U Studánky 5, 170 00 Praha 7, IČ 26674122.

MK ČR E 15812

splav.redakce@gmail.com

zahradě a ráno brzy vstává a celý festival má na triku. Miluje Sobotku, až tak, že tu necelé dva roky řídil kulturní středisko, a s Jakubem a MKS mám taky spojený mistrovský zážitek: přijela jsem tenkrát na kole, koncem srpna, a přespávala kdesi v tajných chodbách Šrámkova domu, kde Jakub s Terkou tehdy bydleli. Ráno – asi v jedenáct to bylo – svítilo unavené slunce, asi jako to včerejší, na věžní hodiny a dopadalo oknem. Jakub s Terkou dělali snídani, konverzovali se srbskými kamarádkami a pouštěli srbské techno. Pak Jakub prohlásil, že pustí něco pro holky, a výbral Zaz; a ačkoliv se v písničce zpívá o noci, vždycky si u ní vzpomenu právě na to líné dopoledne koncem srpna. Jakub je tedy mistrem vytváření atmosféry, mistrem soboteckých večírků, mistrem řešení problémů skrz charisma, mistrem srbského techna. Mistrem, který se nám rovněž neopomněl ozvat, že se v rubrice ještě neobjevil. A navíc je fakt pěkněj.

Milí bratři-mistři, nejsilnější jste v týmu. Sobotka ve vaší režii je pestrá a zábavná. Pro věkovou skupinu od dvou do pětaosmdesáti. Inu – hoši, děkujem!

Můj nejlepší prázdninový zážitek (vyprávění)

ze slohových prací # Eva Marková

Do Sobotky jsem přijela před týdnem a vůbec jsem nevěděla, co mě čeká. Kde budeme ubytovaní? S kým budu spát na pokoji? Nebude se mi stýskat? Ale nakonec jsem byla na pokoji s průměrně deseti lidmi a varnou konví, takže spokojenost největší!

Poté, co jsme se seznámili s okolím bydliště (i Venuše ze Švehlovky by nám mohla závidět!), vyrazili jsme na koupalisko. Bylo to tam boží!

Hned v sobotu mi ale došlo, že se tenhle týden moc nevyspím... Do desíti jsme psali, do dvanácti editovali, od tří obtahovali – a ty tři hodiny mezitím bylo pokaždé zapotřebí vyplnit kontrolovanou konzumací alkoholu a nekontrolovanou obscenitou. Vražedná kombinace!

Jak přibývaly dny trávené v Sobotce, ubývalo stupňů Celsia i peněz, přibývalo známých tváří, vše se jaksi zapléhalo, jen ta láska, kterou za základ všeho považuje nejen Dora K., tu nějak nebyla. Nahradil ji však komunitní duch, propukávající především po setmění u Vokýnka!

Zažili jsme tu i několik perných a nepěkných okamžiků, v nichž svou roli sehráli policisté, záchránky i servírky. Ale bez těchhle drobností by letní tábor nebyl tábořem!

Občas tu vznikly chvíle vzájemného nesouhlasu, pochybností o sobě samých, ale nakonec jsme vlastně všichni jen rádi, že jsme přežili, toulavá psiska nás nepokousala (i když štěkala a vrčela), místní neutloukl čepicema. Moc se mi tu líbilo a již teď se těším, až se napřesrok zase uvidíme. Fráňovi a Šolcovi zdar!

Twitter recenze

#foodies

Aby to nebylo furt tak negativní: dršťková v bufetu La bužníkův ráj je vynikající. Ta u nás v práci se s ní vůbec nedá srovnat. (Ondřej Šmejkal)

#splav!

Za celou dobu, co jsem byl v redakci, se tam ocitl jedinej student žurnalistiky, a ten to sázel. (Ondřej Šmejkal)

#program

Soboteckého kratochvilného uskupení! Hm. (Tomáš Tkáč)

18.oo zahrada Šrámkova domu

Hudební tečka festivalu

k tanci a poslechu hrají Jannis Moras, Nauzea orchestra a DJ Papa Kani vstupné 159 Kč

Jídelníček

Oběd:

Žampiónová polévka
Hovězí kostky na kmíně, rýže
Segedínský guláš, houskový knedlík

Večeře:

Hovězí vývar s nudlemi
Holandský řízek, vařený Brambor, kyselá okurka
Vepřová pečeně na slanině s rýží

Proměna únavy v únavu

jeden den # Silvie Mitlenerová

Cink cink, crr, tralala. Neuvěřitelná rozmanitost digitálních zvuků zní redakcí mezi osmou a devátou, jak si majitelé různých mobilů myslí, že včas vstanou. Dva stíny se opravdu ze spacáku vyplíží (asi – no, někdo ten *Splav!*, co si pak kupujete, vytisknout musel), ostatní setrvávají v bezvědomí, sprcha se stejně neodemkne před začátkem přednášky. Další vlna odcházení nastává za pět minut spořitelna. Někteří, ve druhé řadě noční korektoři a v první řadě sazeč, pochrupují až daleko za začátek pracovní doby normálních soboteckých, jako každý den.

Ke staré češtině nemám želbohu žádný vztah, jsem známá jako zatvrzelá synchronní lingvistka, koupím si tedy v potravinách jogurt a rohlík tmavý, sednu si na zahradu a rozkoukávám se. Rozkoukávám se hlavně, kdy už někdo otevře Čekárnu a nastartuje spásonosný kávovar. V krásně neformální atmosféře řešíme s kýmkoli příchozím, co je nového, co viděl, co neviděl, co o kom slyšel a kdy šel spát. Káva voní a slunce začíná hrát. Jo, mám každou ponožku jinou a módní policie na to neříká nic, však je takových modelů plněj Pinterest.

Čas na oběd. Kdo chce stihnout Šolcárnu, musí vyrazit do Maštale včas. Po obědě se dělíme na Šolcárnu, zahradu a redakci, na ty, kteří jdou poslouchat, psát a dřímat – všechny kombinace míst a činností se připouštějí.

Během odpoledne se zavěší do vzdachu otázka, je-li už čas na stříček. „Baby verze“, deci bílého ku čtyřem sodovky, se už určitě snese. Postupně začínám s psaním článků, v průběhu týdne se objem seriózních recenzí a reportáží smrskává ve prospěch různých drobniček, ad hoc nápadů a twitter recenzí. Jedním okem pozoruju autorské čtení, jdu si k němu sednout a pak jdu zase zpátky, oblíknu si svetr a zas si ho na slunci sundám, v divadle už asi stavějí scénu a na divadlo bych dnes něco napsat chtěla.

Do divadla se stříčkem, po divadle na stříček, stmívá se a je čas na dospělou verzi: dvě deci ku třem sodovky. V redakci vrčí Lenovo (85 % redakce předstírá práci na laptopech právě této značky. Náhoda? Nemyslím.) A postupně vzniká další číslo časopisu, nad kterým budou šramkovci za pár hodin kroutit pohoršeně hlavou, nebo se smát, nebo vybarovat titulku, nebo jí polévat kávou. Editujeme si navzájem, sbíráme dopisy čtenářů, pouštíme si divné hudby a hrájeme na kytaru. Každou chvíli někdo odchází a vrací se nasáklý kouřem nebo s plnýma rukama dalších jedenáctek a stříčků. Až si nakonec někdo vzpomene, že sazeč se vytratil pít a že by se nám možná už po malu mohl hodit. Každý den někdo řekne, že dneska se

mu nechce pít a že si dáme pauzu. Jenže s vědomím omezeného času vždycky podlehнемe společenskému a časovému tlaku.

Venku už je vlastně docela světlo, texty už jsou prakticky vysázené, všechny chyby, které dokážeme v současném stavu vychytat, jsme vychytali. Lezouc do spacáku myslí na to, že jsme letos ani jednou neslyšeli pod oknem hrčet fabrickej autobus, že sazeč nefoukal kouř z cigára na dobrou noc do tváře lidí, kteří odjíždějí doopravdy pracovat.

Usínám dřív, než Ondřej B. Vinš začne chrápat, než mě práští přes nos redakční pach, který se drží při zemi, než si otlacím o redakční podlahu první kloub. Zítra zase vydeme. Se všemi hejty, překlepy, subjektivními názory, ignorovanými body programu a slohovou prací. Na Sobotku vždycky přijedu hodně unavená a odjíždím taky hodně unavená. Ale je to zcela jiný druh únavy a vždycky se do toho paralelního vesmíru, kde nedodržuju večerku, neběhám, nejméně pět porcí zeleniny denně, nestřízlivím a nechávám různé cizí lidi pronikat do své intimní zóny, s neuvěřitelnou chutí vracím.

Disclaimer: Tento text neslouží jako propagace výrobků firmy Lenovo, bistra Vokýnko ani měkkých drog.

Nic nesplní Feryna, / jak ho potká dívčina

praxe # Jiří Feryna

Pro účastníky, kteří neměli tu možnost vyslechnout včerejší přednášku Roberta Kolára o Korpusu českého verše (viz odkaz), přinášíme krátkou ukázkou praktického využití této online sady versologických nástrojů, a to prosím na příkladu ničeho menšího než mého nádherného příjmení. <http://versologie.cz/kcv.html>

Prvním nástrojem je Gunstick - databáze českých rýmů. Nástroj je pojmenován podle postavy z „mayovek“, básníka prérie, kovboje, který mluvil pouze ve verších (a náramně rýmoval). Do formuláře si zadáme slovo ferina (hláskovou zámenou mi oddaní čtenáři prominou), klauzuli neřešíme, autora taky ne - Feryna je přece jenom dosti třízivé téma a básníků natolik technicky zdatných, aby o něm umně pojednali, mnoho není. Vyjede nám diagram všech rýmů na dané slovo, graf použití v průběhu let (tedy do počátků 20. století s ohledem na autorská práva) a přímo doklady použití - pro slovo ferina to tedy vypadá následovně: třicet procent si vzal rým klučina, z dalších jmennujme například dívčina, zvěřina nebo jediná. A ty doklady! „Kapitální ferina, / ... / Jiřík, to je klučina!“ (František Jaromír Rubeš), „Nic nesplní, ferina, / ... / jak ho potká dívčina.“ (Josef Hubert Tichý).

Dalším z populárních nástrojů je Eufonometr - nástroj pro výpočet míry eufonie. Tak se na to podívejme: pro naše potřeby využijeme např. Klácelovy básně *Lišák Ferina*, konkrétně čtyřversí „Dobре ve všem držet míru! / V tom svou hlavu strčil v díru, / Jak Ferina šelma velel, / Strčil tam též přední nohy.“ Tyto verše podle Eufonometru neobsahují relevantní hlásku, jejich eufonický koeficient je nulový - nejbližše tomuto koeficientu je V. Jednota, 357. nejeufoničtější autor v Korpusu českého verše (průměrný koeficient je zhruba 1,021).

Posledním nástrojem, který si tu podrobněji představíme, je pak Hex, tedy databáze klíčových slov v české poezii - ferina se jakožto klíčové slovo vyskytuje pouze pětkrát, a to opět v *Lišáku Ferinovi*, musíme tedy využít jiného slova. V případě slova hrdina (což je významově blízké slovu Feryna) Hex hlásí jedenasedmdesát výskytů, v případě slova vůdce (významově ještě bližší)

genderový nepoměr vnímám jako natolik zásadní, že po važuji za nutné vyrovnat jej a vyslovit zde poklonu mistřinám, pochopitelně ne starým, protože všechny jsou ve svých nejlepších letech. Proti osmi mužům stavím osm žen.

Klaním se mistryni Veronice, která mi kdysi upřímně řekla, že moje články byly blbé, ale že už jsem se o něco zlepšil.

Klaním se mistryni Nelly, noční hvězdě za sazeckým strojem.

Klaním se mistryni Anně, která dokázala převzít v půlce června zcela rozloženou redakci a postavit se do jejího celá.

Klaním se mistryni Evě, která ve svých devatenácti krotila infantilitu o řadu let starších redaktorů.

Klaním se mistryním Silvii, Evě a Petře, současným redaktorkám, které se včera ne vždy vešly do Nerudových veršů.

Klaním se mistryni Tereze. A to je fakt.

Na Hadžího doporučení

K dostání u Baudysů od 6.00 do 12.00

Házet korunou nebudem

staří mistři # Silvie Mitlenerová

Usoudili jsme, že nemá smysl rozdmýchávat rodinné rozeče a že náš seriál o starých mistrech zakončíme dostoupáním v hierarchii festivalu až na pomyslný Olymp: k řediteli a dílenskému mistrovi, Jakubovi a Lukášovi Novosadovým. Z ilustrace na obálce vidíte, že oba bratři mají mnoho společného, zato hlavu docela odlišnou. Každý se tak stal mistrem z jiného důvodu.

Lukáš se stal mistrem hlavně proto, že si o to včera nad ránem přišel do redakce říct. Lukáš umí lužickosrbsky. Lukáš pořádá pro přátele výlety do Plzně a Budysína. Lukáš je nespolehlivý v termínech odevzdání, roste mu břicho a rád štěká, ovšem nekouše. Lukáše jsem poprvé potkala v redakci *Plavu*. Nosil tehdy kšandy, planul nadšením pro věc, vydal jediné číslo *Plavu*, které mělo jako přílohu CD s nahrávkami lužickosrbských básní, se mnou a s Hadžím jel na památný ročník veletrhu v Havlíčkově Brodě. Spali jsme tenkrát na ubytovně pro dělníky a chlapci mi tam zjedvili několik zásadních životních moudří. Lukáš je zkrátka takový lidový mistr, sůl Sobotky, publikum přísprostílých vtipů a recipient panáků becherovky. Však i takové jsou disciplíny soboteckého mistrovství.

Jakub... vzpomínáte na první díl tohoto seriálu? Jakub je Lukášův mladší bratr. Takový, jaké jejich starší bratři představují jen neochotně a s rezignovaným povzdem, protože vědí, jak to zase dopadne. Jakub je devítiletý magistr, umí srbsky a vypadá srbsky, večer piše na

celý týden přispívali. Ještě jednou děkujeme a posíláme písničku.
<https://goo.gl/bBsuG1>

Zpráva z Hradu

angažovaná ilustrace # Antonín Handl

Islámští imigranti mají dva nové úlovky: přiměli ke konverzi českého lva a korunovační jablko!

Děkujeme

dopisy čtenářů # J. Štefánková, L. Lederbuchová

Děkujeme zaměstnancům restaurace V Maštali. Svým milým vystupováním a laskavou ochotou nám zpřjemnili pobyt na Šramkově Sobotce.

*Za mnohé další návštěvníky „Maštale“
 J. Štefánková a L. Lederbuchová*

Přiznání na Sobotce

starý a trapný # Tomáš Tkáč

Jsem tady pátým rokem a nikdy jsem nebyl na zahájení.
 Nevim, která je Sekerová.
 Užívám si, jak mě všichni obdivujou a milujou.
 Neznám se s Josefem Šlerkou.
 Trvalo tři ročníky, než mi došlo, že Ventil = Lukáš Novosad.
 Bojím se, že se jednou přijde na to, že si všechny ty sofistikovaný slova v recenzích vymýslím.
 Nikdy jsem nedělal obtahy.
 Mým největším úspěchem byl večer, kdy jsem byl všemi povraždován za tvůrce Přiznání Hitlera.
 Ze všech nejraději mám Hadžího.

Mým mistryním

patos # Ondřej Šmejkal

Pročítal jsem si letos poctivě všechna čísla *Splavu* a schválne jsem si dělal čárku pokaždé, když se v rubrice starí mistři objevila žena. Co myslíte? Ani jednou, přátelé, ani jednou! Zatímco mužů bylo takto představeno osm. Tento

dokonce sto dvanáct. A zadáme-li slovo milenec, dostaneme se opět na jedenasedmdesát. Náhoda? Nemyslím si.

Co je poměrně čerstvou novinkou, je Babel - konzole, v níž si za pomocí bazální znalosti programování může uživatel vytvořit nástroj přímo sobě na míru. Šup tam - a nejen proto, že Kolář je sexy hipster.

Josef Svatopluk Machar je nula

59 slov # Zdeněk Ježek

Emanuel z Lešehradu je nejlepší, Mácha taky za něco stojí, Machar je nula. Řeč není o schopnostech ve skoku do výšky nebo množství knedlíků, které si jednotliví pánové dávají ke guláši. Eufonie je tím, co nás zajímá. Odhadnete, který z redaktorů *Splavu* je nejeufoničtější a který je naopak úplný Machar? Posílejte nám svoje tipy, vítěz bude odměněn hříbkovou pizzou.

Vyhnaní z ráje, tápeme zpět

reportáž # Petra Kultová

Ocitli jsme se na festivalu s podtitulem „změna programu vyhrazena“, ale žehrat na to by bylo asi stejně přísnosné, jako sáhodlouze dumat nad neproniknutelnými algoritmy proměny zmrzlinové nabídky v cukrárně Stáza. Pro obé platí: berte, co je dnes, zítra bude všechno jinak! O to cennější je úsilí organizátorů dostat původnímu plánu, obzvlášť je-li korunováno úspěchem. Hovořím zde o přednášce Blanky Kostřicové. Na přednášející dolehly zdravotní komplikace a z pondělní akce sešlo. Nicméně organizátorům se podařilo přednášku zrealizovat alespoň včera po poledni.

Konala se na základní škole, která sice neskýtá posluchačsky příliš přátelské prostory, ale, znova opakuji, budeme za ty dary rádi. Blanka Kostřicová je literární vědkyně, kritička, prozaička, a především Balabánova dobrá komáradka už od dob společných studií na FF UP. Svou přednášku pojmenovala „Sestupy a naděje“, což je zároveň i její interpretační linie Balabánovy tvorby, vinoucí se celou přednáškou.

V 90. letech se v české próze daly vystopovat dva základní proudy: snaha o maximální autentičnost textu a tvorba fantaskní. Balabán postupně přešel ze druhé kategorie a pevně zakotvil v první, v jeho případě silně autobiografické. Blanka Kostřicová ho představila jako člověka s bytostním zájmem o vše psané a s hlubokým odporem k „uměnovědným krasodušným“ polemikám, které vedou ti, co „jsou v prdeli, a hrozně je to tam baví!“.

Tvorba Jana Balabána má existenciální a mollové prvky. Je hledající, tázající a plná nevýslovné únavy – jako znaku lidí středního věku. Ve své prvočetné, povídkové sbírce *Středověk*, popsal hlubokou skepsi člověka, který dosáhl středního věku a začal sestupovat, aniž dosáhl vrcholu. Od tohoto bodu ale autor pokračuje směrem vzhůru, k hledání naděje a ráje. Zásadní kvalitativní zlom představuje další povídková sbírka *Boží lano*, kde našel svůj styl a také cestu „ven a k srdeci“. Podle Blanky Kostřicové je právě toto jedna z nejzdařilejších Balabánových knih. K dalším vydařeným knihám patří román *Kudy šel anděl* a povídky shromázděné ve *Jsme tady*. Knihu *Možná že odcházíme* plnou panelákové poetiky bez autorského odstupu hodnotila spis jako méně zdařilou. Posmrtně vydaný autobiografický román *Zeptej se tátý* je pak vlastně metaforou hledání naděje, resp. jednoho úhlu pohledu na naději, která se ale přesouvá mimo pozemský svět.

Obsahově vyčerpávající, krásně přednesené, ale neodpustitelně jednu výhradu: Bylo nutné čist celou dobu z listu? Obzvlášť, je-li přednášející takovou znalkyní Balabánova díla? Rozumí argumentu, že chtěla svá sdělení precizně formulovat. Ale k tomu jí přece posloužila již vydaná stejnojmenná publikace. Možná jsem jen zhýčkaná německojazyčným prostředím, kde vládne jiná kultura přednášení a prezentování obecně, ale na předčítáče mám vždy a všude písku. Hodte mě za to třeba do kašny! Naštěstí byli posluchači, i přes akutní nedostatek kyslíku v místnosti, houževnatí a dychtiví otázek, takže jsme si závěrem vychutnali přeci jen trochu spontánního projevu. Než budu ale obviněna z arcihnidopisství a hnána svinským krokem do okolních lesů, musím zdůraznit, že přednáška Blanky Kostricové byla erudovaná, kriticky vyvážená, příjemně osobní a bez patetického balastu. Pro mě jeden z vrcholů soboteckého programu!

Nasrat na Buddeuse, Těsnohlídka a připlešatělýho Štengla

srdíčko #### Jiří Feryna

Autorské čtení Jakuba Řeháka se nebojím označit, pokud uvažujeme o množině generacně spřízněných či aspoň bližších spisovatelů, za jednoznačně nejlepší z celého festivalu. Může to být dánou třeba tím, že Řehák není básnířka, za níž se táhne omamný erotický odér, či nahnedlý prozaik, co nevěří v policii ani spravedlnost a obdivuje monarchii se všemi jejími puškami, bordely a kurvami.

O autorovi se všeobecně ví, že sympatizuje s básnickou skupinou Fantasía. Ta na Šramkové Sobotce, v zastoupení Adama Borziče a Kamila Boušky, vystoupila loni, a proto není vůbec od věci si tato dvě čtení porovnat: Řehák vítězí na celé čáre. Zatímco Borzičovo a Bouškovo vystoupení loni zanechalo doslova nijaký dojem, protože přiznaně patetický přednes Adama Borziče (snad) vlivem špatného nazvučení zanikal, a přestože se autor snažil verše deklamovat zřetelně a nahlas, jeho přednes se transformoval do poněkud křečovitých výkriků, což je vzhledem k poetice velká škoda. Boušku už si nepamatuju vůbec. Zato Řehák včera dokázal čist zřetelně, civilně a nenuceně, snad jediným výraznějším rysem jeho přednesu byla jemná překotnost a rychlosť, s níž četl, ale v případě jeho textů to nijak nevadilo, naopak to autorově vršení obrazů jenom prospělo, zhutňovalo je a drželo posluchače v plné pozornosti.

Oproti Fantasíe je pak Řehák podstatně střízlivější, co se týče imaginace – ne že by snad jeho verše z *Pasti na Brigitu* či *Světel mezi prkny* neoplývaly divokou obrazností. Oproti Borzičovi či Bouškovi je tato obraznost pevně a racionalně uchycena v realitě a i na ní je viditelně konstruována. Pro posluchače je tak daleko méně náročné udržet se „v básni“ a neztratit se v ní. Pokud jde pak o reálné a časově uchycené situace, nedlá mu problém se vyjádřit bez obalu a přímo, jak dokládá název tohoto srdíčka, který je citací z Řehákovy úvodní básně a směruje na adresu zastánců angažované poezie. Ač jsem s Ondřejem Buddeusem redakčně spřízněn, musím přiznat, že oproti bělíčkovským diskurzivním travestitům a úletům je tento verš jednou z nejstřízlivějších reakcí mimo akademickou půdu.

Řehák však působil suverénně i při diskuzi s moderátorkou Ivanou Myškovou. Ač mu byly pokládány otázky poněkud rozpačité, mistrně z nich vybrusil a především na něm bylo znát, že moc dobře ví, co dělá, že psaní pro něj není jenom zvláštním a tak trošku utajovaným koníčkem, ale seriózní a poctivou

se jmenuje Míru, číslo popisné se liší dům od domu. Budovou nejbližší vstupu do zahrady je vikariát na adrese Malé náměstí 2. Budete-li se pohybovat volně po městě, krom potáčení se a zpěvu opileckých písni sledujte čísla popisná.

3. Nevypadejte opile

Budete-li vypadat opile, nezávisle na vážnosti vašeho zranění se vás řidič sanity bude snažit uložit na záchrnce v Hradci Králové. Studená sprcha a účet na 1500 vás ale z fraktury lebky nevyléčí.

4. Sbalte si s sebou všechno

Všechno, co si myslíte, že nebude potřebovat, protože vám to v nemocnici poskytnou, si sbalte, protože v nemocnici vám neposkytnou vůbec nic. Každý člověk, nejen návštěvník Šramkovy Sobotky – protože do nemocnice se můžete dostat kdykoliv, třeba při nehodě na přechodu nebo při hraní fotbalu nebo při homofistingu – by s sebou měl nosit následující věci: kartičku pojistence, kartáček na zuby a pastu, náhradní spodní prádlo, noční košili, ručník a roli toaletního papíru. Fakt. Obecně se jedná o věci, jež se hodí i při nástupu do věznice – a i tam může člověk skončit.

5. Budte vyspaní

Hospitalizování budete v noci. Většina lékařů v noci spí. Proto budete na ošetření čekat dlouho, velice dlouho. Spát tedy půjdete řekněme ve čtyři. Jenže – budíček je v pět. A pak už neusnete, protože s vám na pokoji bude pán/paní trpící samomluvou a pán/paní družně se snažící socializovat.

6. Nemějte potravinové alergie

A pokud je máte, nahlaste ty, které nemáte. Naše reportérka oznámila alergii na laktózu, načež obdržela ke snídani bílou kávu a jogurt, ke svačině chléb s máslem a k obědu těstoviny se smetanovou omáčkou.

7. Vnucujte lékařům svou stolici

Lékaři po vás budou chtít vzorek stolice. Obtíž nastane, dostanete-li se do nemocnice s průjmem a zdravotní sestra zaváhá s žádostí, případně na ni úplně zapomene, a člověk o všechnu stolici přijde. Nebojte se proto sami přihlásit, možnost poskytnout vzorek je nezpochybnitelným právem každého člověka, musí ale nějakou mít.

8. Mějte v pondělí volno

I kdybyste byli již ráno po hospitalizaci v pořádku, o vašem propuštění musí rozhodnout velká vizita. Ta však pacienty obchází jen ve všední den, takže vám nezbyde než naplnit čekání načicháváním dezinfekcí, pokoušením se vyhnout se dalšímu onemocnění a gastrozážitkem s nemocniční kuchyní.

Šťastné uzdravení!

Poděkování za poděkování

díky #### redakce

Redakce věstníku *Splav!* z plného srdce děkuje váženému JVjr., který, první mezi všemi, ocenil naši každodenní tvrdou práci během Šramkovy Sobotky lahví jitrocelové zeleného absinthu. S dojetím přijímáme tento výraz vděku za úsilí, kterým jsme našemu milovanému festivalu po

čík („komisaři přinesli pohodlnou židli a roztomilé koťátko na hlazení“) i hledač znamení Jan Balabán („podivná zvířata nikdy neopustila své úkryty a nepřiběhla ke mně“). Kočičky jsou stejně podivuhodné a tajuplné jako bodlák, ale navíc se vyskytují ve více barvách, a když vidí maso, mňoukají. Kdyby každý měl doma vlastní kočičku, svět by vskutku byl mnohem lepším!

Ó emu

poezie čtenářů **###** Vavřinec Kromobyčejnský

Milá redakce,

jistě nemusím připomínat, že Sobotka opěvuje mnohými krásami i mimo festivalový program. Tak když kladu ubírá-li se člověk po zeleně turistické značce východním směrem na Bořenov, vysoko na vrchu až téměř na samém konci vsi naleze zahradu, v níž lze krom mnoha jiných divů spatřiti párek emuů. Tito ptáci, tradičně chovaní ve zdejším požehnaném kraji coby ozdoba roubenek i v obohaceném jídelničku, jsou potěchou povnukové oku znavenému vstupem do táhlého kopce i mohutnou inspirací básníkově usychajícímu peru. Dovoluji si vám proto zaslat svoji báscičku, kterou jsem k jejich poctě složil.

Ó emu

Ó emu,
jsi skvostem zahrady,
tvůj vznosnohlavý krk se k slunci vypíná
a modravé tvé hrdlo se s modří nebe snoubí.
Když kráčíš, emu, pod tvými kročejemi
se šnytlík rozechívá.
Ni kur, ni kačer, ni páv, ni koroptvička
po jemné chmýří břicha ti ve snu nesahá,
jsi poklad ptactva, a ač sám nelétavý,
k nebesům moji duši povznášíš.
Ach slyš mne, emu, v zdánlivě tupých očkách
šíbalská jiskérka ti stále pohrává,
ten zoban, emu, jež hlavěnka tvá nese,
vždy správným směrem těká
a slujím uší tvých neuje sebetišší šum.
Ó emu perovlajný, ó emu hustobrký,
tvá stehna jsou jak vížka Humprechta,
ta však je jednosamá, tvých dvou je dvakrát víc
a na tvé hlavě skví se nezbedná šošolenka
jak onde půlměsíc

Nemocnice na kraji Jičína

vyzkoušeno za vás **###** Tomáš Chaloupecký

Dnes večer uzavře naše týdenní soužití Hudební tečka za festivalem. *I tu největší exoty si jistě přijdou zatančit a zazpívat, Vokynko bude otevřeno dlouho a doširoka a redakce Splat!u bude osvobozena od každodenní povinnosti šířit pac a nenávist, takže se konečně zapojí do večerní píjatyky v plné síle. Rozhodli jsme se proto vyslat naši investigativní reportérku do nemocnice v Jičíně, která se může stát místem pobytu mnohých z vás. Na základě rozhovoru s ní jsme sestavili tento seznam rad. Budete-li se jimi řídit, z každé vaši hospitalizace se stane příjemný zážitek.*

1. Nebojte se zavolat si záchrannou službu.

Řízení automobilu nebude schopni ani zítra večer, pěšky je Jičín od Sobotky vzdálen 18,5 km, což může být v případě vážnějších zranění příliš.

2. Vězte, kde jste

I kdybyste stáli přímo před garážemi záchranné služby s otevřenou zlomeninou páteře, sanitu nevyjede, dokud dispečinku nenaďktujete svou přesnou adresu. Hlavní náměstí

prací, kterou se snaží systematicky vykonávat. A pokud to jde, snad se poezíí i trochu vzdělat. Díky za to čtení!

Pověste spisovatele

reflexe **###** Zdeněk Ježek

Autorská čtení jsou jedním z nejjednodušších prostředků, jak zdvihnout literaturu (a poezii zvláště) z tíživých bažin nezájmu k očím širší čtenářské veřejnosti. Osobní setkání s autorem představuje pro mnoho čtenářů až překvapivě silný důvod, proč otevřít právě jeho knihu a žádnou jinou. V programu Šrámkovy Sobotky mají autorská čtení a recitace literárních děl pevné místo, někdy je však způsob, jakým text znázorňuje, pro autora spíše danajským darem.

Je totiž s podivem, že ačkoliv je na přednes a recitaci kladen na tomto festivalu velký důraz, autoři čtoucí ze svých děl jsou sami v tomto oboru málodky alespoň minimálně školeni. Nedostatky ve verbálním projevu přitom mohou i skvělé texty naprostě znehodnotit. Něco podobného se včera málem podařilo Jakubovi Řehákově, jehož rychlosť přednesu byla obdivuhodná, ale téměř znemožňovala se v jeho nejednoduchých básních zorientovat. Z více než hodinového čtení mi proto v mysli utkvělo jen sousloví „žlutý deštník“, ačkoliv už nemám nejmenší tušení, co to mělo známenat.

Fascinující byla proti tomu suverenita pondělního vystoupení J. H. Krchovského, který si svou aristokraticky dekadentní pózu brousí již mnoho let a nepřidá ani jeden letmý úsměv navíc. I středeční s lehkostí podaný výstup Přemysla Ruta dostál vysokým nárokům a zejména v porovnání s obvyklou úrovňí patosu na Šolcově statku byl jeho přednes příjemně střízlivý, ale přesto působivý.

Možná k dobrému pocitu z obou výše zmíněných přispělo i to, že vystupovali sami – bez moderátora, který by se je snažil vyzdvihnout co nejvíce, i když se občas ani nestihl seznámit s texty, které bude jeho host číst.

Nedostatky v prezentaci vlastní tvorby je možné pominout, ale některým spisovatelům se často přihodí horší neštěstí. Zapomenou, že přijeli číst své texty, a místo toho mluví sami o sobě. Ne že by to někdy nebylo zajímavé, ale upřímně: obvykle není. Z čtení Petra Stančíka jsem velmi rychle odešel v okamžiku, kdy se publiku svěřil se svou výrou v tajné organizace, které řídí svět. Ocenění Magnessií Literou pro mě není dostatečným argumentem, proč se vystavovat utrpení. Mé nervy navíc ještě příliš nevstřebaly pondělní „čtení“ Františky Vrbenské, které hrde rádím k tomu nejhoršímu, co jsem kdy viděl a slyšel. Možná se jednou odvážím a do děl obou dvou prozaiků alespoň nahlédnu, ale bude mě to stát silně přemáhání.

Navštívil jsem tento rok na Šrámkově Sobotce pět autorůvských a dvě neautorská čtení. Z toho pouze dvakrát, při

větší toleranci třikrát, jsem si odnesl natolik silný zážitek, abych měl důvod se do představeného díla podívat ještě jednou. Toto skóre není příliš lichotivé a nabízí se otázka, zda nemáme možnost zpřístupnit literaturu i jinak.

Není třeba hledat příliš dlouho, stačí se vydat do městského parku. Každoroční noční čtení z děl nedávno zemřelých literátů bylo letos doplněno instalací lampionů, z nichž každý posloužil jako neobvyklá nástěnka pro jednu báseň. Chodit v noci mezi stromy a číst verše autorů, kteří byli přítomni jen skrze své iniciály, představuje sice náročnější aktivitu než pasivní poslech čtení, ale láse ke sportu se také lépe naučíte na hřišti než před televizí. Proto vyzývám: nedávejte autorům do ruky mikrofon, raději je pověste na lampion. Svět i literatura to ocení.

Vrah je zahradník

momentka na 2x 59 slov # Eva Marková

Zatímco dětské recitační pásmo věnované Jiřímu Žáčkovi mě ve snech straší doted' (proč jen safra mají děti v 21. století předávat básníkovi květiny?!), včerejší představení *Večer s detektivkou aneb Vrah je zahradník* mě překvapivě pobavilo. Obé srovnávám, neb předpokládám, že v pozadí obou počinů stojí stejné osoby. Představení mě vlastně potěšilo: solidní ochotničina s prvorepublikovou hudebou, dobře zahránými groteskními etudami, jednoduchými vtipy, naškrobenými halenkami a hlavně - nikdo se nesvlékal, nekouřil, nepatkal po sobě barvu, ani se jinak nepokoušel vyvolat dojem aktuálnosti a modernosti. Jistě, našli bychom nedokonalosti (a to asi hlavně ve volbě kostýmů, na můj vkus to byl příliš *business look*), zábava to byla trochu prvoplánová, ale proč ne, téma manželského vraždění je pro páteční večer vlastně ideální!

Vstup dobrovolný

od ponku # Petra Kultová

Překladatelské dílny jsou již integrální součástí soboteckého hemžení a není od věci je čas od času kriticky zhodnotit. Nemohu psát o všem. Mou ostře sledovanou byla německá. Takže ostatní prominou. Během pěti dnů se u němčinářů vystřídali dva mistři dílenští. A jen těžko mohli být více rozdílní. Nejprve nastoupil provokativní Tomáš Dimter, se svou image drsoně a nesmlouvavavého krutase. Tomáš je jeden z mála současných překladatelů, minimálně mezi němčináři, který si své knihy vybírá sám. Zajímá ho současná německá próza, která má drive, hloubku a vtip. Zajímají ho drží studentky a pohotoví překladatelé.

Po něm přišel o více než generaci starší Vratislav Jiljí Slezák, vždy galantní, pokorný a mírně plachý. Uznávaný překladatel německé klasiky, především Thomase Manna a Her-

manna Hesseho. Dva odlišné temperamenty a světy. Jen den se dere dopředu, druhý zůstává skromně vzadu. Jak je účastníci dílny přijali a co jim lektoři předali?

Tomáš Dimter si získal sympatie o něco rychleji. Není divu, je schopen naučit řemeslo, předat praktické redaktorské zkušenosti a hodinu okořenit historkami ze zákulisí. Člověk má pocit, že se dozvídá něco praktického a překladatelskému umu se učí pod vedením pevné ruky. Vratislav J. Slezák je na druhou stranu schopen ukázat, že překladatel nemusí běžet po větné struktuře originálu jako ohař větřící stopu, ale může přeformulovávat, rozsekávat věty a jinde je zase spojovat. Že není nutné dvacet minut pilovat jedno slovo, když nevím, jak zní celý odstavec. Že, světe div se, neexistuje jen jedno správné řešení.

První část kurzu byla účastníky obecně hodnocena o trochu lépe. Osobně bych vyzvedla, že pod vedením Vratislava J. Slezáka se podařilo přeložit ucelený text, dát mu finální podobu, přečíst ho nahlas. Je kumšt naučit se text pilovat a ještě větší kumšt je říct si dost, takhle to vyjde.

Dobrá zpráva je, že i když nejsou dílny bezplatné, nikdo z účastníků v nich neviděl službu a neuvažoval o nich v kategoriích má dát - dal, resp. vyplatilo - nevyplatio. Někdo si na dílny jezdí doplňovat překladatelské vzdělání nebo rozširovat obzory, jiný to má jako hobby, hlavně, že není nuda a večer teče pivo. Ať už dělá lektora Petr, nebo Pavel, neměla by dílna ustrnout jako místo pro osvojení řemesla. Kdo chce být ubohým soustružníkem vět, ať se přihlásí, já tedy ne.

Chvála kočiček

na rozloučenou # Tereza Šmejkalová

Svůj poslední článek bych namísto divadel, autorských čtení a přednášek chtěla věnovat něčemu, co mě opravdu zajímá, a to jsou kočičky. Kočičky vás potěší, sotva je zahlednete; s kočičkami se nikdy nenuďíte; kočičky jsou hebké, a když se s nimi sblížíte, předou. V Sobotce žije třeba jedna želvovinová, která kolem čtvrté ráno číhává na cosi uprostřed louky pod Humprechtom; nebo želvovinová s bílou, která nás sama navštívila ve středu večer v redakci, prohlédla si naše knihy a počítače, přitulila se k Tomáši Tkáčovi a zase odešla; a pak jsou tu mnohé další, které zahlednete mihnout se na vzdáleném konci ulice a které asi patří do příběhů jiných lidí spíše než do toho vašeho. Kočičky jsou magické: naši večerní návštěvnici zjevně přilákala vybledlá fotografie strašidelných kotátek, kterou jsme přinesli krátce předtím; v cukrárně jsme si koupili kočičku marcipánovou a vzápětí dovnitř vešel Libor Vacek v kočičkovém triku. Nemine den, abychom o kočičkách neslyšeli: píše o nich starý chlívák Petr Stan-